

**UCHWAŁA NR LIII/318/2023
RADY GMINY KARNIEWO**

z dnia 28 grudnia 2023 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Karniewo na 2024 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 z późn. zm.)

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Karniewo na 2024 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Karniewo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Beata Krystyna Jackowska

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII W GMINIE KARNIEWO NA ROK 2024

Aktem prawnym regulującym w Polsce kwestie alkoholowe w całości skoncentrowanym na wieloaspektowej problematyce alkoholowej, jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151) Ustawa ta określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.) również wymienia katalog zadań, za realizację których odpowiedzialna staje się gmina. Skupiają się one wokół szeroko rozumianej pomocy osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem oraz ich rodzin a także profilaktyce adresowanej do różnych grup wiekowych, zwłaszcza dzieci i młodzieży.

W/w ustawa kompleksowo reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazując zadania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Określa również źródła finansowania tych zadań, opisuje funkcjonowanie rynku napojów alkoholowych. Reguluje także dziedzinę promocji i reklamy napojów alkoholowych a także formułuje przepisy karne dotyczące obrotu alkoholem i reklamy alkoholu . Wprowadza regulacje dotyczące postępowania wobec osób nadużywających alkoholu, określa podstawy leczenia odwykowego oraz wskazuje kompetencje i zadania Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zgodnie z art.4 ust. 1 w/w ustawy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy i jest realizowane w postaci gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanych corocznie przez rady gminy.

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 roku o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw wskazuje, że zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym powinny stanowić element gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Ustawodawca zdecydował się powierzyć gminom, poza zadaniami z zakresu uzależnień od substancji, również te dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym ze względu na ich rosnące rozpowszechnienie oraz wynikające z nich szkody zarówno zdrowotne jak i społeczne.

Uzależnienia behawioralne (zwane także nałogami behawioralnymi) to pewne zachowania np.: korzystanie z internetu, korzystanie z sieci społecznościowych, granie w gry komputerowe, granie w gry hazardowe, używanie internetu, telefonu, robienie zakupów, pracowanie, uprawianie ćwiczeń, które w większym lub mniejszym stopniu dotyczą każdego z nas, ale nad którymi tracimy kontrolę. W konsekwencji, zamiast przynosić nam przyjemność, stają się problemami.

Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów związanych z uzależnieniami na terenie gminy mają charakter długofalowy i stanowią kontynuację wcześniej podejmowanych gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, co w dużym stopniu warunkuje ich skuteczność.

W programie zawarty jest szereg działań, zgodnych zarówno z kierunkami zawartymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jak i z innymi dokumentami.

Przy opracowaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Karniewo na rok 2024, uwzględnione zostały założenia wynikające z Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 oraz rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W szczególności zadania te obejmują:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz osób uzależnionych od czynności (uzależnienia behawioralne).

2. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 131 i art. 15 ustawy oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Karniewo na rok 2024 obejmuje działania zgodne zarówno z kierunkami zawartymi w w/w ustawie a także opiera się na następujących aktach prawnych i dokumentach:

·Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U 2021 r. poz. 1249 ze zm.).

·Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz.U. 2023 poz. 901 ze zm.).

·Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Karniewo na lata 2019-2030.

·Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wydane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

·Diagnozy problemów społecznych, która została opracowana przez Ośrodek Profilaktyki Społecznej w 2022 roku.

Program jest dostosowany do specyfiki problemów uzależnień występujących w gminie Karniewo i uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym administracyjnym i ekonomicznym.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY KARNIEWO

W miesiącu czerwcu 2022 roku na zlecenie Urzędu Gminy Karniewo została przeprowadzona Diagnoza Problemów Społecznych na terenie gminy Karniewo przez Ośrodek Profilaktyki Społecznej w Krakowie.

Głównymi celami diagnozy społecznej było:

- identyfikacja przyczyn wywołujących sytuacje problemowe,
- identyfikacja wzajemnych związków pomiędzy problemami i kwestiami społecznymi,
- identyfikacja skali problemów społecznych w danym układzie administracyjnym,
- identyfikacja regionalnych, lokalnych uwarunkowań problemów społecznych ,
- analiza podejmowanych działań zmierzających do rozwiązania sytuacji problemowej lub jej złagodzenia,
- analiza proponowanych rozwiązań przez politykę społeczną regionu.

Diagnoza miała na celu ukazanie skali problemów związanych z uzależnieniami i przemocą na terenie Gminy Karniewo. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- problemów społecznych wskazanych przez dorosłych mieszkańców gminy;
- problematyki używania i uzależnienia od substancji psychoaktywnych wśród osób dorosłych,
- bezpieczeństwa na terenie gminy, w tym przemocy,
- przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- problemów dzieci i młodzieży,
- określenie skali oraz zakresu problemów uzależnień i przemocy wśród dzieci i młodzieży,
- pokazanie rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

DOROŚLI MIESZKAŃCY:

Alkohol, papierosy, narkotyki, uzależnienia behawioralne

Badanie problemów gminy na grupie dorosłych mieszkańców gminy zostało przeprowadzone na próbie 69 osób. Wśród nich 58% stanowiły kobiety, a 42% mężczyźni. Badani byli w wieku od 18 do 76 lat.

Badani ocenili, że najbardziej istotne problemy w gminie to bezrobocie i alkoholizm, brak pracy blisko miejsca zamieszkania oraz brak przygotowania zawodowego.

Z przeprowadzonych badań wynika, że większość badanych mieszkańców, bo aż 42% określa skalę uzależnień na terenie gminy jako średnią. Wśród najczęściej wymienianych uzależnień na terenie gminy znalazł się przede wszystkim alkohol. Ale także komputer, papierosy, czy nawet narkotyki i dopalacze.

W pytaniu, ile razy zdarzyło się Panu/Pani pić napój alkoholowy w ciągu ostatnich 30 dni, wskazano: 29%- 3-5 razy, 20% - 1-2 razy, 18,8% - 6-9 razy.

97% badanych odpowiedziało, że nie zdarzyło im się prowadzić pod wpływem alkoholu. Dodatkowo znaczna większość mieszkańców uważa alkohol za szczególnie szkodliwy, który powinien być objęty szeroką kontrolą, a dostęp do niego powinien być ograniczony. Większość badanych jest zdania, że alkohol powinno się móc nabywać od 18 r.ż., ale jednocześnie około 20% badanych odpowiedziało, że alkohol powinien być sprzedawany osobom od 21 r.ż.

Problem alkoholowy na terenie gminy Karniewo nie jest bardzo alarmujący, ale większość respondentów 58 % oczekuje od władz lokalnych podjęcia działań służących ograniczeniu problemów alkoholowych.

W kwestii palenia papierosów ponad ¾ badanych nie widzi potrzeby wzięcia udziału w programie / terapii, który pomógłby uporać się z problemem papierosów, warto jednak nadmienić, iż wśród ankietowanych tylko 20% to osoby palące.

Największa grupa badanych (ok. 45%) określiła, że na terenie gminy zakup narkotyków jest trudny, ale możliwy, 39,1% jako bardzo trudny, prawie niemożliwy. Jednak należy zaznaczyć, że około 15% badanych uważa, że zakup narkotyków na terenie gminy jest niemal łatwy i nie wymaga wysiłku.

Badani bardzo lakonicznie wypowiedzieli się w kwestii dostępu do narkotyków dzieci.

Ponad połowa badanych 55.9% wie, czym są uzależnienia behawioralne. Jednak pozostali nie wiedzą lub nie są pewni.

Największą popularnością wśród badanych cieszy się lotto oraz zdrapki, także zakłady bukmacherskie oraz gry w karty na pieniądze. Sytuacja wygląda o wiele gorzej w przypadku reszty uzależnień behawioralnych tj. zakupoholizm, behawioralne zaburzenia jedzenia, uzależnienie od internetu, gier i pornografii.

Z przeprowadzonych badań wynika, że większość badanych mieszkańców, bo aż 42% określa skalę uzależnień na terenie gminy jako średnią. Wśród najczęściej wymienianych uzależnień na terenie gminy znalazł się przede wszystkim alkohol. Ale także komputer, papierosy, czy nawet narkotyki i dopalacze. Wyniki przeprowadzonych badań nie są bardzo alarmujące, jednak należy zwrócić uwagę na pewne kwestie, które zaniedbane mogą w przyszłości doprowadzić do znacznego wzrostu różnego rodzaju uzależnień.

Rekomendacje:

- przeprowadzenie przez GKRPA kampanii informacyjnej (na poziomie profilaktyki uniwersalnej i selektywnej) dotyczącej negatywnych skutków nadużywania alkoholu na wielu płaszczyznach życia mieszkańców.
- objęcie działaniami profilaktycznymi dorosłych mieszkańców gminy, ale również dzieci i młodzież oraz służby pomocowe,
- przeprowadzenie kampanii społecznej w dowolnej postaci (ulotki, plakaty, festyn, piknik rodzinny angażując instytucje min.: OPS, Policję, GOK, placówki oświatowe),
- zaangażowanie mieszkańców w projektowanie polityk lokalnych.

PROBLEMY DZIECI I MŁODZIEŻY

W ankiecie skierowanej do dzieci i młodzieży udział wzięło 96 osób z czego 58% to kobiety, a 40,6% mężczyźni. Jako grupa badawcza: osoby w wieku 10-15 lat, najwięcej było w wieku 12-13 lat.

Uczeń - uzależnienie od urządzeń mobilnych i Internetu

Każdy z badanych osób ma swoje urządzenie mobilne (laptop/smartfon). Najwięcej osób spędza przy tym urządzeniu do 10 i do 20 godzin tygodniowo (19,8%); do 30 godzin - 18,8%, do 40 godzin – 9,4% badanych. Najwięcej czasu poświęcają na portale społecznościowe (Tik-Tok, You Tube) i komunikatory.

Bezpieczeństwo i cyberbezpieczeństwo

W pytaniu o bezpieczeństwo w szkole 41,7 % -wskazuje odpowiedź „Tak, zawsze czuję się bezpiecznie”, 49% -„Raczej czuję się bezpiecznie”, niewielki odsetek odczuwa dyskomfort związany z bezpieczeństwem.

Pośród 96 odpowiedzi 16% dzieci wskazało, że było ofiarą jakiejś formy przemocy. Najbardziej powszechna formą przemocy obecną w karniewskich domach jest naruszanie prywatności. W szkole dzieci doświadczają przede wszystkim obrażenia, ale były także wskazania bicia, kopania, upokarzania.

W szkole dzieci także doświadczają przemocy (agresji fizycznej i psychicznej). Pojawia się także zjawisko cyberprzemocy.

Znaczna większość dzieci wie, gdzie szukać pomocy w przypadku przemocy, ale 7,3% nie jest pewna, a 2% nie wie, do kogo się zwrócić. Warto rozważyć powtórzenie edukacji dotyczącej przemocy.

Dzieci i młodzież w szkole doświadczają przemocy i w tym kierunku należy prowadzić edukację.

Papierosy, alkohol, narkotyki, dopalacze

Wśród 96 badanych jedynie 3 respondentów odpowiedziało, że zapaliło papierosa (zostały poczęstowane- namowa ze strony drugiej osoby).

Odmienne wyglądają wyniki badania o alkohol. Dzieci znają w swoim środowisku osoby spożywające alkohol, 32% wskazało, że zna do 5 takich osób.

Kontakt z alkoholem miało 10,4% badanych dzieci. 70% badanych pierwszy raz piło alkohol w domu. Respondenci najczęściej sięgają po piwo, w tym niskoprocentowe.

Jedynie dwie osoby znają kogoś używającego narkotyków. Także dwie osoby odpowiedziały, że miały kontakt z narkotykami.

Niepokojący może być fakt, że 7,3% respondentów uważa, że zakup narkotyków w ich środowisku jest możliwy.

5 badanych zna osoby zażywające dopalacze i taka sama ilość ma podejrzenia u kogo można je kupić. Żaden badany nie miał kontaktu z dopalaczami.

Połowa badanych nie wie, czym są uzależnienia behawioralne, natomiast 21,9% nie jest pewna.

Z badań wynika, że młode osoby są narażone na zaburzenia i uzależnienia behawioralne. Badani przede wszystkim używają internetu i grają w gry aby nie myśleć o problemach oraz otaczającej rzeczywistości, ale też jedzą.

Rekomendacje:

Problem związany z używaniem alkoholu przez dzieci i młodzież gminy Karniewo wymaga podjęcia działań profilaktycznych obejmujących różne obszary życia uczniów.

- Prowadzenie profilaktycznych godzin wychowawczych, realizacja rekomendowanych programów, wykorzystanie źródeł multimedialnych, spotkania z ekspertami.
- Dalsze podejmowanie działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów i programy profilaktyczne.
- Szkolenie rodziców (np. w czasie wywiadówek) oraz nauczycieli w zakresie rozpoznawania pierwszych objawów uzależnień oraz symptomów problemów psychicznych u dzieci i młodzieży.
- Organizacja zajęć artystycznych, sportowych itp.
- Podnoszenie kompetencji kadr pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie uzależnień.

- Organizacja kreatywnych form spędzenia czasu wolnego przez dzieci i młodzież.
- Nauka konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem i napięciami dla dzieci i młodzieży.
- Przeprowadzenie akcji edukacyjnej w zakresie uzależnień behawioralnych.
- Należy prowadzić akcje informacyjne i uświadamiające dotyczące cyberprzemocy.

Dane uzyskane z diagnozy wykorzystano do opracowania celu programu oraz konkretnych zadań. Ze szczegółową Diagnozą problemów społecznych w gminie Karniewo można zapoznać się w GKRPA.

Realizacja tych zadań może odbywać się na podstawie dwu odrębnych programów uchwalanych corocznie lub jednego wspólnego zawierającego zadania z obydwu ustaw. W roku 2024 odbywa się na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. W programie uwzględnia się cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Rozdział 1. Postanowienia ogólne

Ustawodawca wskazał gminom główne źródło pozyskania środków finansowych na realizację wskazanych zadań własnych. Jest to tzw. fundusz alkoholowy, czyli dochód gminy pochodzący z opłat za korzystanie z zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych i nie może być przeznaczony na inne cele. Oznacza to, że środki pochodzące z tych opłat, są ściśle powiązane z realizacją gminnego programu i nie mogą być przeznaczone na inne, nie związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii zadania. Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w poniższym programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Doświadczenia zdobyte podczas dotychczasowej realizacji pozwalają na dokładniejsze poznanie środowiska lokalnego i jego potrzeb.

Skuteczna realizacja tego programu opiera się na współpracy z poniżej wymienionymi instytucjami:

- 1) Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Karniewie,
- 2) Poradnią Rodzinną w Makowie Mazowieckim,
- 3) Komendą Powiatową Policji w Makowie Maz.
- 4) Kuratorami sądowymi,
- 5) Samorządem gminnym,
- 6) Organizacjami i stowarzyszeniami pozarządowymi działającymi na terenie gminy Karniewo,
- 7) Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

§ 1. 1. Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze w roku 2023, zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151)

2. Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację programu. Zgodnie z art. 18² w/w ustawy środki te nie mogą być przeznaczone na inne cele.

3. Powyższe środki gromadzone są w budżecie Gminy Karniewo w dziale 854 – ochrona zdrowia:

Dział 851 rozdział 85154 zapobieganie alkoholizmowi – 70 000 zł

Dział 851 rozdział 85153 zapobieganie narkomani – 10 000 zł

Rozdział 2. Cele programu

§ 2. 1. Celem głównym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, używania innych substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Karniewo oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych i terapeutycznych. Kształtowanie polityki alkoholowej oraz przeciwdziałania narkomanii poprzez zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień. Wzrost kompetencji mieszkańców i uczniów szkół znajdujących się na terenie gminy z zakresu problematyki uzależnień i zachowań ryzykownych.

2. Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków a także uzależnień behawioralnych itp., wytycza główne kierunki działań profilaktycznych oraz działań mających na celu rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, integrację i reintegrację społeczną osób współuzależnionych i uzależnionych.

3. W roku 2024 w/w cele główne będą kontynuacją podjętych działań w latach poprzednich i planuje się je realizować poprzez następujące cele szczegółowe:

- a) Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych
- b) Prowadzenie edukacji publicznej z zakresu problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków itp.;
- c) Zapewnienie pomocy opiekuńczej i wychowawczej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnienia i uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz osób uzależnionych od czynności (uzależnienia behawioralne) itp. m.in. poprzez dofinansowanie letniego wypoczynku;
- d) Zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych, członków ich rodzin;
- e) Promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz dorosłych;
- f) Wzmacnianie kompetencji członków Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia, w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przepisów prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych poprzez organizowanie szkoleń, wymianę doświadczeń, monitorowanie i diagnozowanie sytuacji związanej z rozmiarem uzależnień w gminie;
- g) Wspieranie środowisk anonimowych alkoholików, finansowanie kosztów utrzymania i prowadzenie punktu informacyjno – konsultacyjnego ds. uzależnień, zakup materiałów edukacyjnych.

4. Integralną częścią programu jest rozpoznanie środowiskowe uwzględniające diagnozę problemów lokalnych oraz zasobów w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii jakimi dysponuje gmina.

Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy gminy Karniewo, a w szczególności młodzież szkolna, rodziny osób z problemem alkoholowym, osoby pijące nadmiernie, w tym uzależnieni od alkoholu, narkotyków i czynności a także jednostki zajmujące się pracą z rodzinami dysfunkcyjnymi, w których występują problemy związane z uzależnieniami, placówki oświatowe oraz wszyscy, którym zależy na promowaniu zdrowego stylu życia wolnego od nałogów oraz na szerzeniu idei trzeźwości w środowisku lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Rozdział 3. Zadania programu i sposób ich realizacji

§ 3. 1. Większość zadań realizowanych na poziomie gminy, zgodnie z ww. ustawami, w obszarze profilaktyki szczególnie uniwersalnej i edukacji społecznej jest wspólnych lub zbieżnych, a ich adresatami są te same lub pokrewne grupy osób. Zasadne więc jest przyjęcie do realizacji zadań zapisanych w wymienionych ustawach jednego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Nowoczesne podejście do profilaktyki, leczenia i rehabilitacji musi zakładać kontekst wszystkich uzależnień ze względu na upowszechniające się wzory łączenia substancji i przenoszenia uzależnień. Istnieje także potrzeba rozwijania profilaktyki poprzez działania edukacyjne dla uczniów i rodziców uświadamiające zagrożenia wynikające z e-uzależnień i cyberprzemocy.

2. Główne zadania programu w szczególności będą obejmować:

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób dorosłych, młodzieży, dzieci i ich rodzin, współuzależnionych, uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami od alkoholu, narkotyków oraz czynności (uzależnienia behawioralne)

Cel: ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych; Celem zadania jest zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków, pijącym w sposób szkodliwy czy ryzykowny oraz osobom dotkniętym przemocą w rodzinie odpowiedniej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej, która pozwoli im na utrzymanie abstynencji, poprawę zdrowia psychicznego i fizycznego, nabycie umiejętności potrzebnych do rozwiązania problemów emocjonalnych i rozwój osobisty.

Planowane działania:

- a) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i innych uzależnień w tym behawioralnych tj.: organizowanie spotkań edukacyjno-terapeutycznych, przekazywanie informacji na temat placówek, grup terapeutycznych, publicznych ośrodków zamkniętych dla osób uzależnionych,
- b) finansowanie, rozwijanie i wspieranie działalności Punktu Konsultacyjno - Informatycznego ds. uzależnień (zgodnie z obowiązującym Regulaminem Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego ds. Uzależnień),
- c) finansowanie opinii biegłych sądowych tj. psychologa i psychiatry w przedmiocie uzależnień,
- d) składanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie odwykowym,
- e) prowadzenie edukacji publicznej poprzez zakup ulotek, broszur i poradników,
- f) współpraca z ośrodkami leczenia uzależnień,
- g) współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych i ich rodzin,
- h) opłacanie szkoleń i innych form spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji osób pracujących na rzecz uzależnionych i ich rodzin.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania oraz uzależnienia behawioralne, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Cel: ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z ww. rodzin, zapewnienie kompleksowej pomocy specjalistycznej rodzinom w formie poradnictwa, edukacji, pomocy specjalistycznej.

Planowane działania:

- a) współpraca merytoryczna z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie poradnictwa, udzielania pomocy psychologicznej w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym ds. uzależnień,
- b) podejmowanie przez Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności interwencyjno – motywujących wobec osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz czynności do poddania się leczeniu odwykowemu, terapii,
- c) prowadzenie w szkołach, przedszkolu działań z zakresu profilaktyki uzależnień (zajęć profilaktycznych, zajęć psychoedukacyjnych dla rodziców i osób pracujących z osobami uzależnionymi, dziećmi z rodzin, w których występują problemy uzależnień),
- d) współpraca merytoryczna z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówkami lecznictwa odwykowego, podmiotami leczniczymi, policją, kuratorami sądowymi, sądami i szkołami
- e) realizacja procedury „Niebieskich kart” przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- f) włączenie się w realizację ogólnopolskich kampanii profilaktycznych oraz edukacyjnych,
- g) finansowanie zatrudnienia opiekunów świetlic opiekuńczo-wychowawczych i świetlic z programem socjoterapeutycznym jeżeli takie powstaną na terenie gminy,

- h) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych (pedagog szkolny, psycholog, nauczyciel).

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Cel: zwiększenie świadomości wśród dzieci i młodzieży nt. zagrożeń wynikających z uzależnień, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Planowane działania:

- a) tworzenie zintegrowanego systemu uniwersalnej i selektywnej profilaktyki problemowej obejmującej dzieci i młodzież, nauczycieli, rodziców oraz inne grupy społeczne mające wpływ na kształtowanie polityki trzeźwościowej,
- b) współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie realizacji programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
- c) działania na rzecz ograniczania dostępności alkoholu dla nieletnich,
- d) działania edukacyjne i informacyjne skierowane do całej populacji gminy, wdrażanie ogólnopolskich kampanii,
- e) realizowanie rekomendowanych programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych, korekcyjno-edukacyjnych przez certyfikowanych pedagogów, trenerów dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka,
- f) prowadzenie działań profilaktycznych wspartych różnymi przedsięwzięciami sportowo– rekreacyjnymi, muzycznymi i edukacyjnymi,
- g) edukacja zdrowotna:
- h) prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu i spożywania narkotyków oraz uzależnień behawioralnych przez dzieci i młodzież, (pogadanki, wywiadówki)
- i) upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym i narkomanii,
- j) upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu i spożywania narkotyków przez kobiety w ciąży.
- k) dofinansowanie letniego i zimowego wypoczynku dla dzieci i młodzieży w różnych formach
- l) korzystanie z ofert teatrów profilaktycznych, spektakli i koncertów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
- m) udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych,
- n) wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzenia czasu wolnego skierowanych do dzieci i młodzieży realizującej obowiązek szkolny, szczególnie w okresie trwania ferii zimowych i wakacji,
- o) prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia – szkolenia dla sprzedawców alkoholu,
- p) dofinansowanie zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, promującej zdrowy styl życia,
- q) dofinansowanie organizacji zawodów sportowych, imprez kulturalnych, festynów rodzinnych, konkursów plastycznych, literackich itp.
- r) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, wywiadówki profilaktyczne,
- s) zapewnienie środków finansowych na pokrycie kosztów związanych z wyjazdami dzieci i młodzieży na zawody, turnieje, warsztaty psychoterapeutyczne, obozy profilaktyczne,

- t) finansowanie szkoleń dla grup zawodowych realizujących zadania w zakresie profilaktyki uzależnień, przemocy w rodzinie, agresji wśród dzieci i młodzieży oraz cyberprzemocy.

Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych w celu ograniczenia zjawiska sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, nietrzeźwym i na kredyt.

Cel: przeciwdziałanie naruszeń przepisów prawa;

Planowane działania:

- a) organizowanie i finansowanie szkoleń dla sprzedawców,
- b) zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych,
- c) kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych,

Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach.

Cel: przeciwdziałanie naruszeń przepisów prawa i działania o charakterze profilaktycznym; Planowane działania:

- a) zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych, przystąpienie do ogólnopolskiej kampanii „Przeciw pijanym kierowcom”,
- b) działania edukacyjne.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

Cel: poszerzenie i urozmaicenie działań o charakterze profilaktycznym;

Planowane działania:

- a) współpraca z instytucjami (ośrodkiem pomocy społecznej, szkołami, przedszkolami, służbą zdrowia, policją, gminnym ośrodkiem kultury, sądem, itp.), organizacjami pozarządowymi, osobami fizycznymi, którzy są współrealizatorami programu,
- b) dofinansowanie letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży z grupy ryzyka, pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, z problemem alkoholowym i narkomanii,
- c) wspieranie środowisk anonimowych alkoholików (finansowanie kosztów utrzymania i prowadzenia punktu konsultacyjnego, zakup materiałów edukacyjnych).

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenia na sprzedaż / podawanie napojów alkoholowych.

- a) dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
- b) kształtowanie właściwych postaw reagowania społeczeństwa w sytuacjach sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym,
- c) propagowanie właściwej sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z art. 9, art. 13 ust. 2, art. 15 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- d) podejmowanie interwencji w przypadku złamania zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych,
- e) sporządzanie opinii w celu wydania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zasady funkcjonowania i wynagradzania członków Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- a) udział członków komisji w organizowanych szkoleniach z zakresu rozwiązywania problemów alkoholizmu, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie celem podniesienia kompetencji zawodowych,
- b) w związku z wypełnieniem ustawowo określonych zadań wynikających z w/w ustawy oraz realizacji gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii członkom komisji przysługuje wynagrodzenie za każdy udział w posiedzeniu i pracach komisji,

- c) podstawą naliczenia wynagrodzenia jest lista obecności na posiedzeniu komisji,
- d) Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt. b, wynosi 150 zł brutto (dla członka) i 300 zł brutto (dla przewodniczącego Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych).

Rozdział 4. Przewidywane efekty realizacji Programu

§ 4. 1. Podniesienie świadomości mieszkańców Gminy Karniewo wobec skutków nadużywania napojów alkoholowych, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych.

2. Zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem spożycia napojów alkoholowych oraz redukcję dostępności i zapotrzebowania na substancje narkotyczne.

3. Udzielenie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, rozmowy motywujące, informujące, konsultacje.

4. Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach poprzez modyfikowanie stylu życia, wolnego od wszelkich używek szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

5. Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat różnych form przemocy i faktu, że jest to przestępstwo, na które nie ma przyzwolenia we współczesnym świecie.

Rozdział 5. Realizacja programu

§ 5. 1. Bezpośrednią odpowiedzialność za koordynowanie i realizację zadań programu ponosi Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Karniewie.

2. Realizatorami Gminnego Programu Profilaktyki mogą być również placówki oświatowe oraz ośrodek pomocy społecznej.

3. Za realizację programu od strony finansowej i merytorycznej odpowiada Wójt Gminy Karniewo.

PRELIMINARZ WYDATKÓW na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Karniewo na 2024 rok

<i>L.p.</i>	<i>Rodzaj przedsięwzięcia – działanie w ramach zadania</i>	<i>Planowana kwota</i>
1.	Współpraca i dofinansowanie zadań terapeutycznych w Poradni Rodzinnej w Makowie Maz.	1 500,-
2.	Dofinansowanie działalności Ośrodka Leczenia Uzależnień w Przasnyszu	1000,-
3.	Dotacje dla szkół i osób fizycznych na prowadzenie programów profilaktycznych służący zmianie postaw dzieci, młodzieży i dorosłych według złożonych wniosków zaopiniowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Przeprowadzenie programów profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Karniewo. - warsztaty dla młodzieży i rodziców; - spektakle, prelekcje dla dzieci i młodzieży o tematyce dotyczącej szkodliwości spożywania alkoholu i narkotyków.	10 000,-
4.	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu. Wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu i promocja zdrowego stylu życia: - zajęcia sportowe organizowane przez szkoły działające na terenie gminy (zakup nagród); - wspieranie działalności poprzez organizowanie otwartych konkursów.	2 000,-
5.	Organizowanie i dofinansowanie działań profilaktycznych. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej i selektywnej	2 000,-

6.	Dofinansowanie działalności profilaktycznej poprzez promowanie alternatywnych form spędzenia wolnego czasu przez dzieci i młodzież w różnych formach	2 000,-
7.	Opłaty sądowe za badania przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia.	wg potrzeb
8.	Szkolenia: - członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; - sprzedawców napojów alkoholowych	5 000,-
9.	Prowadzenie Punktu Konsultacyjno –Informacyjnego ds. Uzależnień - informowanie o formach pomocy osobom dorosłym, dzieciom i młodzieży z problemem uzależnień i przemocy, -uświadamianie członkom rodzin zagrożeń wynikających z uzależnień, -wykrywanie zagrożeń występujących w rodzinach.	wg potrzeb – cena jednostkowa za godzinę 125 zł
10.	Wyплаты wynagrodzeń związanych z pracą komisji biorących udział w posiedzeniach, rozmowach motywujących do podjęcia terapii i innych pracach wynikających z realizacji gminnego programu (szkolenia, rozmowy telefoniczne, zakupy akcesoriów biurowych i komputerowych itp.). Sporządzanie i przechowywanie dokumentacji Komisji.	wg potrzeb
11.	Udział w ogólnopolskich kampaniach.	4 000,-
12.	Zakup materiałów biurowych - prowadzenie edukacji publicznej poprzez zakup ulotek, broszur i poradników profilaktycznych.	1 000,-
13.	Realizacja profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dotyczącej uzależnienia od alkoholu i narkomanii oraz uzależnień behawioralnych skierowanej do dzieci i młodzieży wg potrzeb w szkołach na terenie gminy- warsztaty dla młodzieży i rodziców.	5 000,-
14.	Realizacja programów profilaktycznych rekomendowanych takich jak: z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, edukacji na temat szkodliwości alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych skierowanych do młodzieży szkolnej i dorosłych.	10 000,-
15.	Inne wydatki wg potrzeb, których na etapie planowania nie można przewidzieć.	wg potrzeb